

לשוננו לעם

עורכים: א' אברונין, מ' אזרחי וי' פרץ

מתוך

כרך א, חוברת ה-ו, תש"ו

האקדמיה ללשון העברית
מוגן בזכויות יוצרים

א' אברונין

פלוגות סעד

אחד מדרכי המליצה בדורות שעברו היה
השמוש בשם עצם פרטי בלובן שם
עצם כללי. למשל: השם הפרטי "חצרמות"

(בראשית י, כו) היה משמש שם מליצה
 לבית הקברות, חצר-מות, ואת חכמו-
 נ"י ש"ע"פ (ש"ב כג, ח) — למכללה.
 ביאליק אומר: „אלפת כי אשמע קול חצו-
 צרה ברמה ואין רמה אלא שם פרטי בנחלת
 בנימין והוא לקוח מן הכתוב: „תקעו שופר
 בגבעה חצוצרה ברמה“ (הושע ה, ח). וכן
 היו המליצים אומרים: „קול ברמה נשמע“
 (ירמיה לא, יד) במונח קול וגו'. רבים מכל
 השמות הללו ירדו מעל הבמה ובצדק, שכן
 היה ריח של בטלנות נודף מהם. אולם יש
 עוד שמות, שטעמם עדיין עומד בהם וריחם
 לא פג, וכדאי שגם הסופרים הצעירים
 יזקקו להם. ושבח אני את הד"ר ויסלבסקי,
 הידוע כבעל סגנון נמרץ ובעל טעם ש-
 השתמש בזו הלשון: „אמנם במשך המאה
 הי"ט שמשה הכנסיה תכופות אחיעזר
 ואחיים סך לתנועה הלאומית“ (גסיסתו
 של רעיון, „מאזנים“, חוב' קטו, עמוד 262).
 והאם לא היה השם חברת „אחיעזר“ או
 „אחיסמך“ נאה יותר מן „פלוגת הסעד“
 המחקה את השם הנתעב „פלוגת הסער“
 של הימ"ש?